

FOCUS · Els mercats de treball de la zona de l'euro després de la crisi: *reality-check*

Des del 2013, l'ocupació es recupera a la zona de l'euro, i està previst que assoleixi, al final del 2016, el nivell anterior a la crisi, el 2008, amb uns 154 milions de persones ocupades. No obstant això, aquesta recuperació encara és incompleta i es produeix a diferents velocitats per països, la qual cosa deriva en una situació molt heterogènia del mercat laboral.

La taxa d'ocupació es va tornar a situar en el 2T 2016 per damunt del 65% en la mitjana de la zona de l'euro, un nivell similar al del 2008. La situació en països com Alemanya és molt bona: la taxa d'ocupació va superar el 74% en el 2T 2016 (4 p. p. més que el 2008). No obstant això, aquesta situació no és, ni de bon tros, generalitzada. En particular, als països de la perifèria, les taxes d'ocupació són gairebé 6 p. p. inferiors al nivell precrisi. En aquest sentit, destaca el cas de Grècia, amb una taxa del 52,1%, gairebé 10 p. p. per sota del nivell del 2008. Si tenim en compte que la taxa d'ocupació mesura fins a quin punt s'utilitzen els recursos de capital humà d'una economia, el seu aprofitament en països de la perifèria és molt inferior al que realitzen Alemanya o els Països Baixos.

La duresa i la durada diferents de la crisi i la intensitat de la recuperació entre països han intensificat encara més les diferències en els nivells d'atur. Al conjunt de la zona de l'euro, la taxa d'atur s'ha reduït de manera continuada però lenta des del 2013 i s'ha situat en el 10,1% en el 2T 2016 (però continua sent 3 p. p. més elevada que el 2008). La baixa taxa d'atur alemanya (el 4,3%) permet qualificar la situació del país com gairebé de plena ocupació, ja que l'atur existent és només friccional a causa del temps que passa mentre els treballadors transiten d'una feina a una altra. Però altres països, com els Països Baixos o França i, en especial, la perifèria, tenen dificultats per reduir l'atur fins als nivells previs a la crisi econòmica. Les taxes d'atur a Itàlia, a Espanya o a Grècia són encara molt elevades: es troben uns 5, 10 i 16 p. p., respectivament, per damunt dels nivells del 2008.

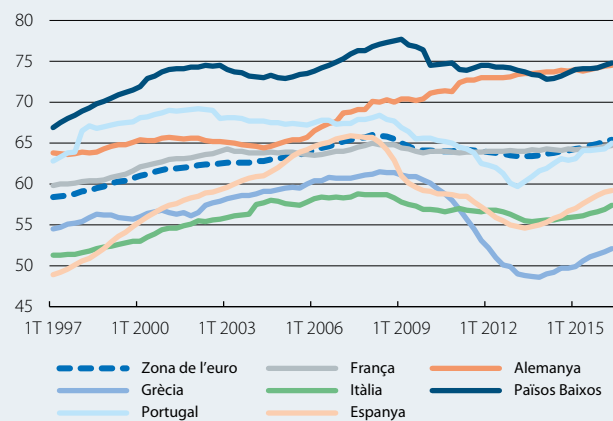
Els treballadors més afectats per la pèrdua de l'ocupació són els menys formats o els més joves i/o amb menys experiència. Per exemple, la taxa d'atur dels joves (de 15 a 24 anys) és més del doble que la general (el 20,9% en el 2T 2016) i assoleix nivells encara més alarmants a la perifèria, propers al 50% a Grècia o a Espanya, el 36% a Itàlia o el 27% a Portugal. Una altra conseqüència del llarg període de crisi econòmica és l'increment de l'atur de llarga durada: a la zona de l'euro, un de cada dos desocupats fa més d'un any que està a l'atur. Això és particularment greu, perquè la dificultat de trobar feina augmenta a mesura que l'individu passa més temps a l'atur.

Una bona notícia en aquest quadre és l'augment constant i generalitzat per països de la participació laboral entre el 2008 i el 2016, que, a la zona de l'euro, va arribar al 72,8% de la població en edat de treballar en el 2T 2016. Un augment propiciat per factors estructurals, com la major participació laboral de les persones més grans, però que s'hauria d'intensificar per poder contrarestar l'envelliment poblacional.¹

En conclusió, el panorama breument descrit ens mostra que, malgrat que l'ocupació ha assolit un nivell similar al previ a la crisi, encara queda molt camí per recórrer per constatar una recuperació generalitzada dels mercats de treball de la zona de l'euro.

Taxa d'ocupació

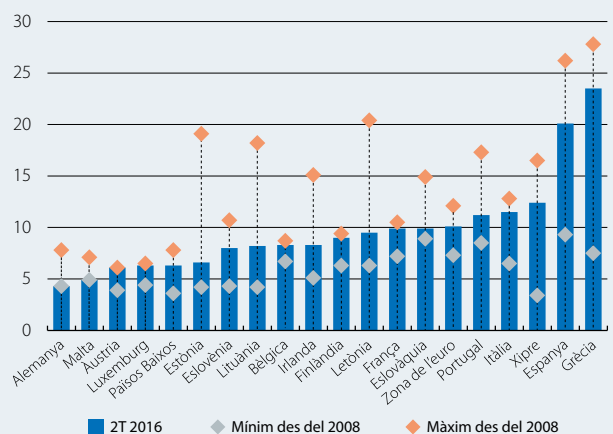
(% de la població en edat laboral)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurostat.

Taxa d'atur

(% de la població activa)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurostat.

1. Vegeu «The 2015 Ageing Report» de la Comissió Europea.